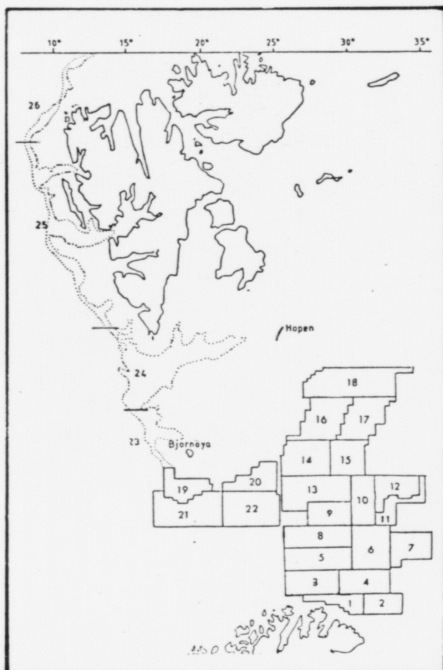

Tølini og innigyrdi økini vísa, hvar norska havransóknarskipið Michael Sars gjørði stovnsmetingar av rækjustovninum í 1984.

Nr.	Navn	Beregnet bestand i 1000 tonn			
		1981	1982	1983	1984
1	Finnmarkskvsten	7,4	7,2	5,6	4,8
2	N av Vardø	5,3	4,2	4,1	2,6
3	Nordkappleira	10,0	6,1	13,0	12,1
4	SV av Tiddly	12,1	11,5	12,7	15,2
5	Barentshavet	2,9	4,2	6,5	1,7
6	V av Tiddly	14,7	22,0	33,7	16,5
7	Tiddly	9,5	6,0	15,8	28,4
8	Barentshavet	10,0	15,5	8,8	7,4
9	Barentshavet	10,7	13,1	11,8	18,1
10	V av Thor Iversen	12,2	12,6	19,4	14,9
11	Thor Iversen	10,3	9,3	14,0	21,6
12	Thor Iversen	14,3	13,7	20,7	21,3
13	Barentshavet	17,0	11,2	19,2	25,2
14	SØ av Gardarbanken	7,8	18,8	36,0	31,1
15	V av Sentralbanken	18,3	19,9	30,3	37,4
16	Hopenfeltet (S)		5,8	14,5	32,9
17	V av Sentralbanken		7,1	14,5	17,1
18	Hopenfeltet		4,4	7,1	4,6
19	S av Bjørnøya	3,3	1,4		4,7
20	SØ av Bjørnøya	12,7	10,9	14,1	13,8
21	S av Bjørnøya	7,5	12,5	7,2	15,4
22	SØ av Bjørnøya	15,9	20,2	19,5	19,6
23	Kveithola		1,2	3,7	4,5
24	Storfjordrenna		15,3	17,5	11,8
25	Vest-Spitsbergen		15,6	13,3	13,8
26	N av Spitsbergen		4,3	2,2	1,5

Rækjustovnurin í Barentshavinum og við Svalbard. Útrokningar byggja á data frá kanningum í Barentshavinum í apríl/maí og í fiskiverjusununi kring Svalbard í júlí/ágúst.

um árið — frá 15. apríl til 15. maí og frá 15. júlí til 15. ágúst.

Flestu leiðir kendar

Per Øynes sigur, at teir hava kortlagt so gott sum øll pláss, har rækjur kunnu veidast í Barentshavinum og við Svalbard, so tá fiskimenn tosa um, at teir hava funnið heilt nýggjar leiðir, so heldur hann tað vera skeivan málburð.

— Tí hesum leiðum hava vit verið á við okkara havransóknarskipum. At so norsk fiskiskip ikki hava troytt allar hesar

leiðir í stóran mun, kemst av, at tað hevur verið so nógv til av rækjum við norsk strondina, at tað hevur verið óneyðugt at fara meira víða um.

Hann sigur víðari, at ein við at hyggja at einum korti yvir havbotnin bein- anvegin kann siggja, hvar rækjurnar finnast, tí tær liva bert á ávisum dýpi, hvørki á ov djúpum ella ov grunnum vatni.

Eitt annað er so, at nøgdinar av rækjum á hesum mongu leiðum kunnu vera rættlaga skiftandi. Hetta hevur so ymsar orsøkir. Tær venda vit aftur til seinni í sam-

roðuni.

Per Øynes sigur um kanningarnar, sum eru gjørdar av rækjustovninum fram til 1984, at teir so gott sum alla staðni í Barentshavinum og við Svalbard hava mált eina øking av stovninum. Hann leggur aftrat, at hvussu stóðan er í 1985, tað vita vit ikki enn, men helst í september mánað.

Teir hava gjørt kanningar í Barentshavinum og við Svalbard fyrr í ár, men vóru tá noyðdir at gevast í fyrra lagi orsakað av ov nógvum ísi. Kanningarnar, sum verða gjørdar nú, eru tiskil framhald av teimum kanningunum.

Stovnurin tví- faldaður frá 1975 til 84

Per Øynes upplýsir, at rækjustovnurin í fjør var nærum dupult so stórur sum tann í 1975. Hetta eru rættlaga neyvar kanningar, tí teir kanna tey somu økini hvørt ár og brúka sama kanningarhátt. Tað er tann sonevndi »Swept Area Method» kanningarhátturin, sum verður brúktur. Hetta er ein kanningarháttur, sum føroyski fiskifrøðingurin Kjartan Hoydal hevur uppfunnið.

Tey ymsu rækjuekini verða bytt upp í fyrkantar í ávisari stødd og verður so trolað á ávisan hátt iggjøgnum hesar fyrkantar. Hereftir verða so útrokningar og at enda metingar gjørdar av rækjunum í fyrst einum fyrkanti og síðani á allari rækjuleiðini.

Síðani hesar kanningar byrjaðu í Barentshavinum í 1980 hevur tað verið ein vøkstur í rækjustovninum í vekt uppá 15-20% um árið.

Størsti vøkturin hevur verið við Hopen. Har hevur ikki verið fiskað í

nógv ár og stovnurin er rættlaga stórur.

Regluligar kanningar hava verið gjørdar í Svalbardsøkinum síðani 1982, og har hava fiskifrøðingar mált ein vøkstur í rækjustovninum uppá 3% í vekt, t.v.s. munandi minni enn í Barentshavinum.

Nógv skal hepnast fyri at fáa ein góðan árgang

Og hvør er so orsøkin til hetta, kunnu vit spyrja!

Per Øynes sigur, at tilgongdin av rækjum í Svalbardsøki hevur verið minni enn í Barentshavinum. Óvanliga nógv av kvennrækju er uppi í veiðuni við Svalbard.

— Kortini hoyra vit fiskimenn fegnar tosa um, at teir fáa bara stórar rækjur við Svalbard, men hetta nýtist ikki at vera ov gott uppá longri sikt. Eg kann minna á, at í árunum 1973 til 1976 vóru næstan ongar rækjur við Vest-Spitsbergen.

Í 1976 og 77 kom so rækjuyngulin aftur. Tað kemst helst av broyttum streymviðurskiptum. Rækjularvinnar eru nevniliga pelagiskar í 3 mánaðir, áðrenn tær fella á botn. Tær koma rekandi við Golfstreyminum og um hesin ikki røkkur Vest-Spitsbergen kemur heldur eingin rækjuyngul higar.

Rækjuyngulin kann eisini fella á botn á sera djúpum vatni og heilt hvørva ella kann hann koma á ov grunt vatn, har tað er alt ov kalt. Nógv skal tí hepnast fyri at fáa ein góðan árgang av rækjum í hesum norðaru og køldu umráðunum, sigur Per Øynes.

Hyggja vit so nærri at einstøkum av árgangunum, sigur Per Øynes víðari, so siggja vit t.d. at 1977-árgangurin var sera

góður. Hetta gjørdi, at vit fingur fyrst smáar rækjur í 1978 og 1979, men tær, sum vórðu veiddar í 1983 og 84 vóru sera stórar. Henda gongd er so steðgað í 1985. Hetta heldur Øynes hevur nakað við tað at gera, at vit fingur ein stóran 1983-árgang, sum síðani fyrst gevur okkum smáar rækjur fyri so seinni at geva okkum størri rækjur aftur.

Toskurin komin fyri seg aftur!

— Vit spurdu Per Øynes, um hann ikki er kløkkur av at siggja, at rækjustovnurin skal verða meira enn tvífaldaður uppá 10 ár. Til tað sigur

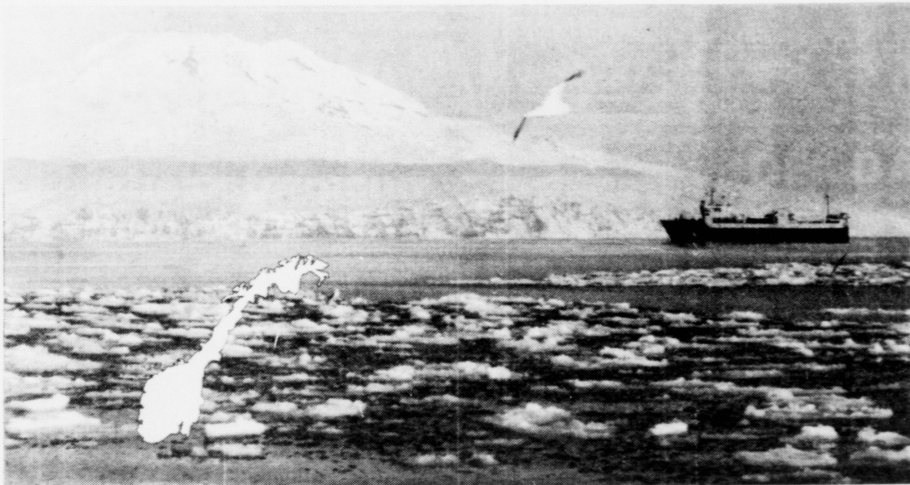
hann, at hetta kemur ikki óvart á seg, tí tann fiskur, sum vanliga etur rækjurnar, er horvin — hann er uppfiskaður. Her er m.a. talan um tosk.

— Men, leggur hann aftrat, — nú koma so stórir árgangir við toski, so vit eru sera spentir at vita, hvat hendir við rækjunum.

Per Øynes sipar her til tann vøkstur, sum hevur verið í toska- og hýsustovnunum í Barentshavinum seinastu árin.

— Kann tað henda, samstundis sum toskastovnurin mennist, at rækjustovnurin so fer at minka?

Framhald á síðu 10

Um ein mánað fáa vit at vita, hvussu til stendur við toskastovninum í Barentshavinum og við Svalbard í 1985.

— Føroysk skip hava verið okkum til nógva nyttu, sigur Per Øynes og peikar á Hinlopenvikina, har Høgfossur fekk væl av rækjum. Norsk havransóknarskip trolaði seinni á somu leið og fekk at vita frá føroyingum, hvussu botnurin var.